

I. ANTICKÉ TRADICE A MODERNÍ PODNĚTY OBNOVENÍ OH

ANTICKÁ INSPIRACE

- Ideál kalokagathie – etický a estetický ideál harmonie těla a ducha
- Ideál ekecheirié – posvátný mír po dobu organizace her
- Soutěživost
- Čestnost zápolení

NOVODOBÉ PODNĚTY

- Objevení Olympie
- Rozvoj sportu a jeho internacionalizace – vznik MSF a mezinárodních soutěží (MS, ME)
- Potřeba reformy výchovy – výchova silné a mravní osobnosti sportem v duchu fair play
- Osobnost Pierra de Cobertin – OH jako propagační prostředek výchovy sportem

PIERRE de COUBERTIN (1863 – 1937)

Reforma výchovy:

1. výchova sportem
2. propagace sportu
3. obnovení OH v moderní formě

„Atletizmus může rozpoutat vášně nejušlechtilejší i nejnižší; může podepřít vlastnosti, jako jsou nezištnost a ctižádost právě tak, jako touhu po zisku, může být rytířský anebo zvrhlý, statečně mužný anebo zvířecí; možné ho využít jak na upevnění míru, tak i na přípravu války. Avšak ušlechtilé smýšlení, kult cti a nezištnosti, rytířský duch, mužná energie a mír jsou hlavními potřebami moderních demokracií.“

II. POKUSY O OBNOVENÍ OH A HROMADNÉ SPORTOVNÍ A TĚLOVÝCHOVNÉ SLAVNOSTI

POKUSY O OBNOVENÍ OH:

- Teorie – **humanisté** (Plamieri, Polydorus, Mercuriale, Komenský), **osvícenci** (Rousseau, filantropisté, Tyrš)
- Praxe – Anglie (1604;1850), Německo (1772-1779), Kanada (1844), Řecko (1838, 1859, 1870, 1875, 1889)

VZNIK MOV a I. OH:

- 23.6.1894 – I. Olympijský kongres – vznik MOV
- 6.-15.4.1896 – 1. OH Atény

SLAVNOSTI, HRY, SOUŘEVNOSTI

- Římské **ludi** a **gladiátorské hry** (264 před n.l. -523 n.l.)
- **Rytířské turnaje** (10.-14.st.)
- Lidové slavnosti se **sportovními** prvky (od starověku)
- Německé **Turnfesty** (od 1860)
- **Sokolské slety** (od 1882)
- Švédské **Lingiády** (1939, 1949)
- Čs. **Spartakiády** (1955-1985)
- 1891 – první **ME** v bruslení
- 1993 – první **MS** v dráhové cyklistice; v bruslení

III . PERIODIZACE OH

1. OBDOBÍ 1896 - 1912

- Převaha MOV nad NOV
- Princip „národní“ a „státní“ – koncepce sportovní geografie
- Podřízenost programu OH světovým výstavám (1900, 1904, 1908)
- Minimální účast žen
- Pořádání olympijských kongresů (1894, 1897, 1905, 1906, 1913, 1914 – vítězství státního principu)

2. OBDOBÍ 1920 – 1936

- Postupná demokratizace olympijského hnutí, posílení NOV
- Prosazování „čistého“ amaterizmu (fotbal, tenis, lyžování)
- 1924 – I. ZOH (Mezinárodní týden zimních sportů)
- OH 1928 – nástup ženského sportu
- 1936 – první politické zneužití ZOH a OH nacistickým Německem
- Novinky – olympijská vlajka a slib (1920), přijetí Olympijské charty (1921), olympijský plamen (1928), stupně vítězů a vztyčování vlajek (1932), štafeta z Olympie (1936)

III. PERIODIZACE OH

3. OBDOBÍ 1948 – 1988

- Období studené války - politické zneužívání her (diskriminace, bojkoty 1976, 1980, 1984)
- Problémy pseudoamaterizmu a dopingů
- 1952 – vstup SSSR na OH (1956 na ZOH)
- OH 1960 – nástup afrických zemí
- 1961 – založení Mezinárodní olympijské akademie se sídlem v Olympii
- 1967-68 – vznik olympijské tripartity (MOV-AGFIS-ANOV)
- 1973 – obnovení olympijských kongresů (1973, 1981, 1994, 2009)
- 1981 – podpora hnutí sportu pro všechny
- Založení olympijské solidarity – podpory od MOV členskými státy
- OH 1984 – zavedení komerčního přístupu do organizování her
- OH 1988 – „open“ hry

III. OH od r. 1992

4. OBDOBÍ

- Konec studené války
- Vznik nových států a NOV
- Prohloubení komercializace a korupce
- 1994 – samostatný cyklus ZOH

PREZIDENTI MOV

1. D. Vikélas (1894-1896)
2. P. de Coubertin (1896-1925)
3. H. Bailet – Latoure (1925-1942)
4. S. Edström (1946-1952)
5. A. Brundage (1952-1972)
6. M. Killanin (1972-1980)
7. J. A. Samaranch (1980-2001)
8. J. Rogge (2001, 2009...)

NEGATIVA

- Návrat nacionalizmu
- Hrozby terorismu
- Gigantismus her
- Složitý boj proti komercializaci, korupci a doppingu

POZITIVA

- Mírová poslání
- Odmítnutí pokryteckého amatérismu
- Finanční nezávislost her
- Větší zapojení žen a sportovců do hnutí
- Péče o životní prostředí
- Boj proti doppingu (WADA)

III. Důsledky OH

- Propagace sportu
- Ochrana lidských práv
- Chápaní sportu jako součásti kultury
- Vytváření mírové spolupráce

- **Urychlení vzniku**
- národních svazů a MSF
- pravidel
- sportovních odvětví
- sportovních zařízení
- tréninkových metod
- vědeckého výzkumu ve sportu

IV. MEZINÁRODNÍ OLYMPIJSKÉ HNUTÍ

DEFINICE

- **OLYMPIJSKÉ HNUTÍ** – mezinárodní hnutí podporující rozvoj sportu, sdružuje subjekty, které akceptují Olympijskou chartu
- **OLYMPIJSKÁ CHARTA** – legislativně shrnuje zásady, řády a organizační principy OH a MOV
- **MOV** – řídicí orgán hnutí, mimovládní samovolitelný subjekt; sdružuje 204 NOV

ČS. ZASTOUPENÍ – J. Guth-Jarkovský (1896-1943), J. Gruss (1946-65), F. Kroutil (1965-81), V. Černušák (1981-93), V. Čáslavská (1995-2001), J. Železný (2000-2001)...

SLOŽENÍ HNUTÍ

- MOV (1894) , komise MOV, MOA (1961)
- NOV – ANOV (1968) + kontinentální ANOV
ACNOA – Afrika
OCA – Azie
ODEPA – Amerika
ONOC – Oceanie
EOV – Evropa
- MSF – AGFIS (1967)
- OVOH – ad hoc v dějišti her
- Další instituce, podílející se na aktivitách olympijského hnutí

IV. a - OLYMPIJSKÉ VÝBORY

MOV – nejvyšší orgán olympijského hnutí

- **STRUKTURA:**

Kongres MOV – Zasedání MOV – exekutiva MOV – komise MOV

- **POSLÁNÍ:**

podpora rozvoje sportu včetně sportu pro všechny + rozvoj olympijské výchovy + zabezpečení konání her + ochrana životního prostředí + spolupráce se světovými institucemi

NOV – základní řídicí složka hnutí a nositel olympismu v konkrétní zemi

- **STRUKTURA:**

Valná hromada NOV – exekutiva NOV – komise a složky NOV

- **POSLÁNÍ:**

zastupování země na OH/ZOH + šíření olympismu v zemi + spolupráce při přípravě OH/ZOH + nominace olympioniků

V. DĚJINY ČESKÉHO A ČS. OLYMPIJSKÉHO HNUTÍ

1899 – vznik ČOV; p: Jiří Guth; účast OH 1900, 1908, 1912

1916 – rozpuštění ČOV v důsledku 1. světové války

1919 – založení ČSOV; p: Jiří Guth

1929 – p: Josef Gruss

1939 – zánik ČSOV, obnovení ČOV, založení SOV (provizorně)

1945 – obnovení ČSOV bez zástupců Slovenska

1947 – kooptace členů SOV do ČSOV

1949 – zánik ČSOV jako samostatného subjektu, integrace do jednotné organizace

1955 – personální unie (předseda jednotné organizace + p ČSOV)

1967-1970 - p: Emanuel Bosák

1975 – založení Klubu čs. olympioniků

1987 – založení Čs. olympijské akademie

1990 – osamostatnění ČSOV; p: V. Čáslavská

1992 – zánik ČSOV, založení ČOV (V. Čáslavská) a SOV (V. Černušák)

1993 – plné uznání ČOV a SOV od MOV

VI. OLYMPISMUS

OLYMPISMUS

je životní filosofí, vyváženě spojující tělesnou zdatnost, vůli a ducha v jeden celek. Spojením sportu, kultury a výchovy olympismus usiluje o vytvoření způsobu života, založeného na radosti z vynaloženého úsilí, na výchovné hodnotě dobrého příkladu a na respektování základních etických principů

- Filosofický pojem: komplex myšlenek + životní filosofie + životní styl
- Prolínající se jednota tří oblastí:
  - férový sport
  - výchova (sebezdokonalování, porozumění, tolerance, čestnost)
  - kultura (sport jako součást kultury a kulturních mezilidských vztahů)
- Cíle olympismu:
  - zapojit aktivní sport do procesu harmonického rozvoje člověka
  - vytvořit mírovou společnost, zachovávající lidskou důstojnost
- Výchovné idey olympismu:
  - princip kalokagathie
  - fair play jako způsob konání a myšlení
  - humánní socializace

VII. ČESKÁ A ČS. ÚČAST NA OH

1900 (0-1-1) F. Janda-Suk
1908 (0-0-2) V. Goppold, dr. šerm
1912 (0-0-0)

1920 (0-0-2)
1924 (1-4-5) B. Šupčík
1928 (2-5-2) L. Vácha, F. Ventura
1932 (1-3-2) J. Skobla
1936 (3-5-1) A. Hudec,
Syrovátka-Brzák, Mottl-Škrland

1948 (6-2-3) E. Zátopek z+s
1952 (7-3-3) E. Zátopek 3 x

1956 (1-4-1)
1960 (3-2-3)
1964 (5-6-3) V. Čáslavská 3 x
1968 (7-2-4) V. Čáslavská 4 x
1972 (2-4-2)
1976 (2-2-4)
1984 – čs. neúčast
1988 (3-3-2)
1992 (4-2-1) J. Železný...

1996 (4-3-4) J. Železný...
2000 (2-3-3) J. Železný ....
2004 (1-3-4)
2008 (3-3-0)
2012 (???)

VIII. ČESKÁ A ČS. ÚČAST NA ZOH

1924 (0-0-0)

1928 (0-0-1) R. Burkert

1932 (0-0-0)

1936 (0-0-0)

1948 (0-1-0) lední hokej

1952 (0-0-0)

1956 (0-0-0)

1960 (0-1-0) K. Divín

1964 (0-0-1) lední hokej

1968 (1-2-1) J. Raška, I. hokej, H. Mašková

1972 (1-0-2) O. Nepela, H. Šikolová, I. hokej

1976 (0-1-0) I. hokej

1980 (0-0-1) K. Jeriová

1984 (0-2-4) ženy 4 x 5 km, I. hokej, K. Jeriová, P. Ploc, O. Charvátová, J. Sabovčík

1988 (0-1-2) P. Ploc, dr. skokanů, muži 4 x 10 km

1992 (0-0-3) I. hokej, dr. skokanů, P. Barna

1994 (0-0-0)

1998 (1-1-1) I. hokej, K. Neumannová

2002 (1-2-0) A. Valenta, K. Neumannová

2006 (1-2-1) K. Neumannová, Bauer, I. hokej

2010 (???)